

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1999-2000

4 AVRIL 2000

Proposition de loi modifiant l'article 4, § 1er, de la loi du 24 juillet 1973 instaurant la fermeture obligatoire du soir dans le commerce, l'artisanat et les services, en ce qui concerne la vente de boissons alcoolisées

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens)

DÉVELOPPEMENTS

La loi du 29 janvier 1999 (publiée au *Moniteur belge* du 1er juillet 1999) a modifié la loi du 24 juillet 1973 instaurant la fermeture obligatoire dans le commerce, l'artisanat et les services.

Cette loi consacre comme règle générale la fermeture obligatoire nocturne entre 20 heures du soir et 5 heures du matin, sauf les vendredis et les jours précédant les jours fériés légaux. L'objectif de cette législation était de permettre aux entrepreneurs indépendants et les gérants de magasins d'avoir accès, dans le cadre légal, au développement culturel et social, aux loisirs.

Cependant, à l'époque le législateur avait prévu une série d'exceptions pour certains lieux tels que les stations-service et les aéroports ou pour certains produits comme les journaux ou encore pour certains magasins particuliers (le secteur horeca, les fleuristes, etc.) en raison de leur spécificité.

Vingt-cinq ans plus tard le contexte social a fait que cette législation semblait devenue inadaptée et l'apparition massive des magasins de nuit nécessitait

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1999-2000

4 APRIL 2000

Wetsvoorstel tot wijziging, wat de verkoop van alcoholhoudende dranken betreft, van artikel 4, § 1, van de wet van 24 juli 1973 tot instelling van een verplichte avondsluiting in handel, ambacht en dienstverlening

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens)

TOELICHTING

De wet van 29 januari 1999 (bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 1 juli 1999) heeft wijzigingen aangebracht in de wet van 24 juli 1973 tot instelling van een verplichte avondsluiting in handel, ambacht en dienstverlening.

Deze wet bevestigt de algemene regel dat er een verplichte avondsluiting geldt tussen 20 uur en 5 uur 's morgens, behalve op vrijdag en op de dagen vóór een wettelijke feestdag. Met deze wet had men tot doel zelfstandige ondernemers en zaakvoerders van winkels in staat te stellen binnen het wettelijk kader deel te nemen aan het culturele en sociale leven en aan vrijetijdsbesteding.

Destijds had de wetgever echter een reeks uitzonderingen bepaald voor een aantal plaatsen als tankstations en luchthavens of voor een aantal artikelen als kranten, of nog voor bepaalde speciaalzaken zoals horecabedrijven, bloemenwinkels, enz. wegens hun specifieke karakter.

Vijfentwintig jaar later leek deze reglementering in de maatschappelijke context al niet meer aangepast te zijn en vroeg het massale ontstaan van nachtwinkels

une nouvelle réglementation. La loi du 29 janvier 1999 a institué un cadre légal pour une situation qui existait effectivement sur le terrain depuis de nombreuses années tout en respectant la philosophie de base de la législation de 1973. Cette loi a donc donné un statut légal aux magasins de nuit en leur imposant une fourchette de fermeture (entre 7 heures et 18 heures) mais elle a également étendu le champ des exceptions au repos obligatoire aux laveries et vidéothèques.

Lors de cette révision, il a été également prévu un régime spécifique pour les stations-service et les magasins liés aux stations-service en faisant une distinction entre stations-service sises le long des autoroutes et les autres. Les stations-service ainsi que les magasins liés aux stations-service sises le long des autoroutes peuvent dorénavant bénéficier d'un régime d'ouverture continue sous certaines conditions. Le § 1er de l'article 4 de la loi du 24 juillet 1973 instaurant le repos hebdomadaire dans l'artisanat et le commerce tel que modifié par la loi du 29 janvier 1999, précise ces conditions : les produits qui peuvent y être vendus doivent être d'alimentation générale et d'articles ménagers, à l'exclusion de la vente de boissons alcoolisées distillées et de boissons fermentées d'une teneur en alcool de plus de 6 % et que la superficie de la surface nette de vente n'excède pas les 250 m².

C'est la condition de vente de boissons alcoolisées que la présente proposition se veut de modifier afin d'en interdire toute vente, compte tenu du fait que le problème de l'alcool au volant revêt une grande ampleur en Belgique et qu'il est responsable d'un grand nombre d'accidents avec décédés ou blessés graves.

Le rapport annuel 1998 de l'Institut belge pour la sécurité routière fait état de 8,8 % des accidents où un ou plusieurs conducteur(s) étai(en)t sous influence de l'alcool. Pour les accidents avec décédés ou blessés graves ce pourcentage atteint 10,6 %. De plus, il ne faut pas perdre de vue que ces pourcentages sont une sous-estimation du nombre réel de conducteurs sous influence de l'alcool impliqués dans un accident corporel (conducteur conduit à l'hôpital ou pas de test de l'haleine imposé parce que, par exemple, il n'y avait pas de tiers impliqués).

Aux arguments qui permettraient de dire que cette disposition impose une « discrimination » entre stations-services sises le long des autoroutes et les autres on rétorquera qu'il s'agit d'une application du principe de proportionnalité. Nous nous limiterons cependant à interdire la vente de boissons alcoolisées, comme cela se fait dans d'autres pays européens le long des autoroutes, c'est-à-dire sur des axes qui ne

om een nieuwe reglementering. De wet van 29 januari 1999 heeft aansluitend op de basisfilosofie van de wet van 1973 een wettelijk kader tot stand gebracht voor een toestand die sinds vele jaren in de werkelijkheid bestond. Deze wet heeft de nachtwinkels dus een wettelijk statuut gegeven door hen een verplichte sluitingsperiode (tussen 7 uur en 18 uur) op te leggen. Voorts vallen nu ook de wasserijen en de videotheken onder de uitzonderingsregel die bepaald is op het vlak van de sluitingsverplichting.

Bij deze herziening van de wet is eveneens een specifieke reglementering bepaald voor de tankstations en de daaraan verbonden winkels. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de tankstations die langs de autowegen gelegen zijn en de andere. De tankstations alsmede de winkels die verbonden zijn aan tankstations langs de autoweg, kunnen voortaan onder bepaalde voorwaarden permanent openhouden. Artikel 4, § 1, van de wet van 24 juli 1973 tot instelling van de verplichte avondrust in handel, ambacht en dienstverlening, als gewijzigd bij de wet van 29 januari 1999, bepaalt de voorwaarden: de producten die er verkocht mogen worden, moeten « algemene voedingswaren en huishoudelijke artikelen zijn, met uitsluiting van gedistilleerde alcoholische dranken en gegiste dranken met een alcoholgehalte van meer dan 6 % volume alcohol, wanneer deze verkoop plaatsvindt in tankstations langs de autoweg of in winkelruimten gelegen op het domein ervan en als de nettoverkoopoppervlakte (...) niet meer bedraagt dan 250 m² ».

Dit voorstel heeft tot doel deze verkoopvoorwaarde in verband met alcoholische dranken te wijzigen om de verkoop ervan geheel te verbieden, rekening houdend met het feit dat rijden onder invloed in België een groot probleem is dat talrijke ongevallen met doden en zwaargewonden veroorzaakt.

Het jaarverslag van het Belgisch Instituut voor de verkeersveiligheid vermeldt dat in 8,8 % van de ongevallen een of meer chauffeurs onder invloed van alcohol reden. Voor ongevallen met doden of zwaargewonden stijgt dit percentage tot 10,6 %. Bovendien mag men niet uit het oog verliezen dat deze percentages het werkelijke aantal chauffeurs onderschatten die onder invloed rijden en die in een ongeval met letselschade betrokken raken (chauffeur die naar het ziekenhuis overgebracht wordt of het niet-opleggen van een ademtest omdat er bijvoorbeeld geen derde persoon betrokken was).

Tegen de argumenten als zou deze bepaling een « discriminatie » invoeren tussen de tankstations die langs de autowegen gelegen zijn en de andere, kan men inbrengen dat het om een toepassing van het proportionaliteitsbeginsel gaat. Zoals in andere Europese landen verbieden wij alleen de verkoop van alcoholische dranken langs autowegen, dus langs verkeersaders die alleen voor gemotoriseerd verkeer

sont accessibles qu'aux véhicules motorisés. En effet, cela nous paraît être justifié et ne pas aller au delà de ce qui pour le moment peut paraître indispensable. Il n'y a pas violation du principe de non-discrimination puisque, précisément du point de vue de l'accès réservé aux véhicules motorisés, la situation en matière de sécurité routière n'est pas comparable.

Commentaire des articles

Article 2

Cet article vise à supprimer la possibilité de vendre des boissons alcoolisées ou fermentées, et ce quelle qu'en soit la teneur en alcool, dans les stations-service et les magasins situés sur le domaine des autoroutes.

Clotilde NYSSENS.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 4, § 1er, f) de la loi du 24 juillet 1973 instaurant la fermeture obligatoire du soir dans le commerce, l'artisanat et les services, inséré par la loi du 29 janvier 1999, les mots « d'une teneur en volume d'alcool de plus de 6 % » sont supprimés.

Clotilde NYSSENS.

toegankelijk zijn. Volgens ons is dat immers verantwoord en gaat dat niet verder dan wat op dit ogenblik noodzakelijk kan zijn. Er is geen sprake van schending van het non-discriminatiebeginsel want de situatie op het vlak van de verkeersveiligheid is niet vergelijkbaar, juist omdat deze winkels uitsluitend voor motorvoertuigen toegankelijk zijn.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2

Dit artikel beoogt de afschaffing van de mogelijkheid om alcoholische of gefermenteerde dranken te verkopen, ongeacht het alcoholgehalte, in tankstations en winkels die op het domein van autowegen gelegen zijn.

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 4, § 1, f), van de wet van 24 juli 1973 tot instelling van een verplichte avondsluiting in handel, ambacht en dienstverlening, ingevoegd door de wet van 29 januari 1999, vervallen de woorden « met een gehalte van meer dan 6 % volume alcohol ».